

Ročník X   červen   2008   číslo

6

SETKÁVÁNÍ

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

úvodník

Pohodlný synod

Druhé zasedání 32. synodu proběhlo ve dnech 15.-18. května. Mimořádné bylo pouze v tom, že se místo ve vinohradském sboru konalo v hlavním sále Magistrátu města Prahy. Na rozdíl od kostelních lavic jsou zde pohodlná křesla a je zde i potřebná technika – tabule, na nichž se promítá projednávaný text, ozvučení, možnost připojení notebooku atd. I když prostředí bylo poněkud úřední a neosobní, většina synodálů si ho po prvních rozpacích pochvalovala. Synodu se zúčastnilo 76 hlasujících synodálů (brněnský seniorát jich má 6) a asi 25 poradců, kteří nehlasují, ale mohou na synodu promluvit.

Hlavním, byť nevyhlášeným tématem synodu byla příprava na možné přijetí zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi. I když v dané chvíli nikdo neví, zda a v jaké podobě bude zákon přijat, bylo přijato několik usnesení, která vstoupí v platnost po případném přijetí zákona. Veškeré finanční prostředky, které by stát církvi v budoucnu poskytl, budou převedeny do Personálního fondu a většina z nich bude investována, aby mohla církvi přinášet výnosy, které by do dvaceti let měly zcela nahradit současnou státní dotaci na platy kazatelů. Sbory, které se kvůli zákonu vzdaly svého nevydaného majetku, budou podle rozhodnutí synodu kompenzovány tím, že nebudou několik let odvádět obvyklý příspěvek do Personálního fondu (z našeho seniorátu se to týká sboru v Nikolčicích, který by měl mít úlevu po dobu dvaceti let).

Synod dále splnil řadu obvyklých povinností. Zvolil například delegáty ústředního shromáždění Jeronýmovy jednoty. Náš seniorát budou zastupovat sestra farářka Jarmila Řezníčková a bratr Milan Ryšavý. Členkou tříčlenné komise pro hodnocení vikariátu byla znovu zvolena sestra Jana Nechutová. Synod také znovu povolal Petra Brodského jako kazatele pro zahraniční sbory a nemocničním kaplanem se stal Jiří Weinfurter. O roční inflaci bylo navýšeny repartice pro jednotlivé senioráty a příspěvek sborů do PF zvýšen pro rok 2009 na 67 tisíc ročně.

Přípravné materiály, které si měli synodálové prostudovat, měly dvě stě stran. Mnohé z nich byly pečlivě připraveny poradními odbory a předem projednány v komisích, takže většina z nich byla bez větší diskuse přijata (zprávy synodní rady o stavu církve, drobné změny v řádu Diakonické práce, zásady odvolacího systému, upřesnění opakované volby kazatelů, zásady supervize kazatelů, metodika předmanželských příprav atd.). Projednán byl také dokument připravený společně s německou evangelickou církví, který se týkal zneužívání žen a dětí v česko-německém příhraničí. Pokračuje práce v komisi na přípravě nového zpěvníku (účastní se jí např. bratr farář Ondřej Titěra) a poděkování si zasloužila tříčlenná správní rada Personálního fondu, které se podařilo po několikaletém úsilí vyjasnit všechny dluhy a pohledávky jednotlivých sborů (pracuje v ní mimo jiné bratr Miroslav Maňák). Ze sboru v Rýmařově se stala kazatelská stanice sboru v Šumperku.

V rámci rozpravy se diskutovalo o možnosti, aby se sbory vrátily k jednoduchému účetnictví (nebylo přijato). Bylo odsouhlaseno rozhodnutí nepřijímat dary od nadací, jejichž zdroj tvoří příjem z hazardních her. Nebyl schválen projekt na zřízení garáží v ústředí Diakonie v Praze na Vinohradech. Celkem bylo projednáno 115 samostatných návrhů. Sestra synodní kurátorka představila synodu právě vytištěný propagační leták, která má posloužit k základní

orientaci o naší církvi a křesťanské víře.

Oživením bylo jako vždy představení nově ordinovaných, mezi nimiž byl i někdejší konfirmand sboru Brno I bratr Petr Gallus, farář v Sázavě, a sestra farářka sboru v Silůvkách Martina Kadlecová. Při jejich představení zahráli evangelické pozounové sbory ze severních Čech (občanské sdružení Consonare). Příští zasedání řádného synodu v květnu 2009 bude věnováno tématu misie.

Jiří Gruber

zaujalo nás

V dubnovém čísle Setkávání mě zaujal rozhovor se sestrou Doleželovou. Je v něm zdůrazněna vděčnost, na kterou mnohdy zapomínáme a fňukáme nad stárnutím, bolestmi a špatností světa, aniž bychom si uvědomili, co všechno jsme v životě dobrého dostali. Chtěla bych ale reagovat na zmínku o paní profesorce Komárkové - na prosbu z její pravidelné modlitby „abychom druhé měli za důstojnější sebe“. Uvědomuji si, jak moc to paní profesorka svým životem dokazovala. V padesátých letech vedla brigády mládeže v jesenickém Aloisově. Byla to Němci opuštěná vesnice, v domcích málem ještě teplých se dalo bydlet, a tak jsme tam trávivali skoro celé prázdniny a skromně si vydělávali prací na senách. Za lesem byla rovněž opuštěná vesnice Josefov a tam zůstala, snad jako jediná, neodsunutá a zapomenutá Němka, Frau Winter. Chodila přes Aloisov pravidelně na nákupy do Branné. Byla velmi primitivní, zanedbaná, špinavá, ne vždy zcela střízlivá. Kdykoli se blížila, paní profesorka Komárková vyšla před chalupu, když byly zrovna buchy, tak nabídla, a pak dlouho s Frau Winter rozmlouvala. Nevím, o čem si povídaly, ale obraz těch dvou žen, stojících proti sobě v družném rozhovoru na cestě před chalupou, mi nevymizel z paměti. To je snad hlavní důvod, proč si paní profesorky Komárkové tolik vážím - že ona skutečně měla druhého za důstojnějšího sebe.

Ludmila Marková

"Dnes je v módě říkat - jsem věřící, ale nejsem v žádné církvi, mám prostě svého boha, ve kterého věřím. V praxi je pak ten takzvaný osobní bůh většinou něco jako osobní bankéř. Když ho potřebujete, zavoláte, a on se vám jakože stará o váš duchovní účet, ale nic nechce. Jenomže podle mého názoru je na osobní bohy stejný spoleh jako na osobní bankéře. Jednoho dne zavoláte, a nikdo to nebere. Když chcete věřit v Boha, na kterého spoleh je, doporučuji jiného. Ten sice není úplně nenáročný, chce třeba, abyste se chovali slušně a žili podle desatera, ale zato se mu dovoláte."

"Šťastné manželství? Podle toho, jak jsem je viděl doma a jak je prožívám sám, patří k němu - kromě lásky, bez které to nejde - především tolerance. Každý z nás je v podstatě nesnesitelný, ale s tím je třeba žít. A nepolepšete si. Kdysi jsem se na to zeptal režiséra Karla Weinlicha, který byl ženat desetkrát, a ten tvrdil, že v podstatě mohl klidně zůstat se svou první ženou. Ale taky musí mít člověk štěstí, aby našel toho druhého."

Z rozhovoru s Markem Ebenem v Magazínu Hospodářských novin 25. 4. 2008
vybrala Hana Dosedlová Lacková

bylo

Návštěva partnerského sboru v Basileji

Ve dnech 1.–4. května navštívila patnáctičlenná skupina sboru ČCE Brno I družební sbor Francouzské reformované církve v Basileji. Brzo ráno jsme vyjeli z Brna ve čtyřech autech. Cestou jsme se zastavili v městečku Lustnau (dnes předměstí Tübingen), kde po odchodu z Brna působil Victor Heinrich Riecke, první farář evangelického sboru augsburského vyznání v Brně, zřízeného po vydání tolerančního patentu v r. 1782. Místní farář nám ukázal moderně rekonstruovaný starý gotický kostel. Díky němu jsme nahlédli i do velmi zajímavého raně gotického kostela cisterciáckého kláštera z 12. století v Bebenhausen. Kolem pramene Dunaje přes pohoří Černý les jsme večer dorazili do Basileje a rozjeli se na noclehy do hostitelských rodin.

Druhý den nám hostitelé chtěli přiblížit jedinečnou atmosféru Basilejského karnevalu, tzv. Basler Fastnacht. Oběd v Centru sboru zahájily čtyři tradiční masky s flétnami a bubínkem a tradiční karnevalová polévka s cibulovým koláčem. V následující přednášce jsme se dozvěděli, že karneval, který má kořeny v 15. století, trvá přesně 72 hodin od pondělí 4:00 do čtvrtka 4:00. Jsou to nejen tři dny a noci průvodů masek, alegorických vozů, tance, hlučných kapel, ale také příležitost ke kritice mocných pomocí satirických vystoupení a textů na lampiónech. Potom jsme se přesunuli do muzea, kde jsme shlédli expozici věnovanou historii karnevalu. Procházku městem jsme zakončili v typické sklepní karnevalové hospůdce.

Třetí den byl výlet na Bielské jezero. Byl slunečný den s výhledem na bílé vrcholy Bernských Alp na obzoru. V městečku Biel/Bienne jsme nasedli na parník, který nás zavezl na ostrov sv. Petra, který se po snížení hladiny jezera při vysoušení bažin stal poloostrovem. Navštívili jsme zde klášter z 12. století (dnes penzion), kde r. 1767 pobýval Jean-Jacque Rousseau. Další plavba nás zavezla do městečka Erlach, kde jsme na církevní zahradě poobědvali, co jsme si připravili na grilu. Procházka městečkem začala v gotickém kostelíku a vedla dále přes zámeček na kopci s nádhernou vyhlídkou na jezero a horu Chasseral v pohoří Jury do právě otevřeného přístavu. Poslední zastávkou výletu bylo malebné starobylé městečko Neuveville na břehu Bielského jezera.

V neděli jsme po společné snídani v Centru zakončili naši návštěvu bohoslužbami v nádherném kostele sv. Leonarda. Po kázání Olgy Tydlitátové a večeri Páně, kterou sloužila s Olivierem Perregaux a kurátory, jsme se v Centru rozloučili a před polednem vyrazili na zpáteční cestu. Naše auto se ještě za Norimberkem zastavilo na kávu a zmrzlinu v pěkném městečku Sulzbach-Rosenberg a o půlnoci jsme byli zpět v Brně.

Celá návštěva se všem velmi líbila: milé přijetí i zajímavý program. Dík za to patří zejména hostitelům a také sestře farářce a bratru kurátorovi za vzornou přípravu. Těšíme se na návštěvu basilejských příštích rok.

Jan Franců

Zájezd do Slatiňan a Chrudimi

V sobotu 19. dubna se uskutečnil další ze zájezdů organizovaných pravidelně na jaře a na podzim především pro starší bratry a sestry ze sborů Brno I a II. Předpověď počasí slibovala zataženo a déšť, našťastí nepršelo, ale zatažená obloha nás provázela po celý den. Program byl jako obvykle zajímavý – projeli jsme krásnými oblastmi Vysočiny, mimo jiné lesní silničkou z Kadova na Herálec, a první zastávkou byly Slatiňany. Je to město známé především chovem starokladrubsých vraníků a renesančním zámekem, v němž bylo po II. světové válce zřízeno hippologické muzeum s největší evropskou sbírkou předmětů s koňskou tematikou. Ujala se nás paní doktorka Kostelecká, dovedla nás k zámku a ty z nás, kdo dali přednost procházce v zámeckém parku, zavedla k výběhům pro klisny s hříbaty. Poté jsme odjeli do nedaleké Chrudimi, kde jsme byli vlídně a pohostinně přijati sestrou farářkou Lavickou, která nám pověděla o sboru, kde působí teprve krátkou dobu (někteří z nás si ji pamatují ze sboru v Telecím), a několika sestrami ze sboru, které nám připravily malé občerstvení. Jedna z místních sester nás provedla městem, které má bohatou historii – ve středověku patřilo mezi přední města českého království a od roku 1307 bylo královským věnným městem. Dominantou města je gotický chrám Nanebevzetí Panny Marie, městská památková zóna má zachovanou středověkou strukturu a je zde mnoho významných stavebních památek. Poslední zastávkou byla obec Luže s poutním kostelem – je to ojedinelá stavba ve stylu raného baroka, kterou postavil na čedičovém návrší Chlumku nad Luží koncem 17. století italský architekt Alliprandi.

Jsmo vděční manželům Radkovi a Olze Markovým, kteří zájezd zorganizovali – pro řadu účastníků je to výjimečná příležitost navštívit místa, která sice nejsou daleko od Brna, kam by se ale sami nedostali.

Hana Dvořáková

Seniorátní presbyterní konference

Konference, kterou moderoval br. Vladimír Zikmund, se konala v sobotu 26. dubna 2008 v sále Václava Pokorného sboru Brno I za účasti asi 60 presbyterů. Zvolené téma „Zjevení Janovo a jeho myšlenkový svět a jeho výzva“ rozebral doc. Jiří Mrázek, Th.D., vedoucí katedry Nového zákona ETF Univerzity Karlovy v Praze. V první části se zabýval charakteristickými rysy apokalypsy – je to vidění, které navazuje na vidění starozákonních proroků. Má svoji snovou logiku a snovou srozumitelnost. Apokalypsa mluví do krizových oblastí, kdy nelze oslovit vedení přímo. Šířila se v opisech, v dnešní terminologii samizdatech. Je také ovlivněna časem sepsání.

Po přestávce přednášející podrobně rozebral vlastní biblický text od typického úvodu a závěru epištoly – dopisu sborům, přes postupné otvírání sedmi pečeti, sedmi polnic, šelem až po sedm nádob. Závěrečný obraz ideální společnosti – svatby Beránkovy, již tak konkrétní není.

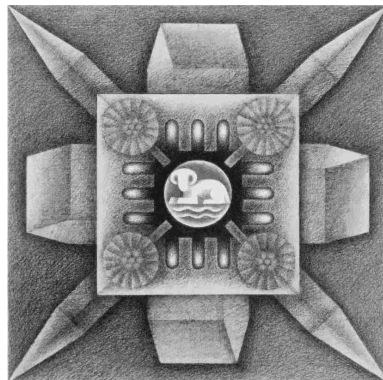
Po obědě následovala kratší diskuse k přednášce a aktuality ze seniorátu a z porady seniorátních kurátorů se synodní radou v Praze.

Jan Franců

čteme bibli

Město Boží podle Zjevení Jana

Ostrov Patmos, na kterém měl Jan svá vidění, leží při západním pobřeží dnešního Turecka, nedaleko města Efez. Vidění, jinak řečeno vize, je jakési zření do budoucnosti a podle 1,10 se dalo působením Božího Ducha, mělo zdroj v Božím zjevení. Ve Starém zákoně lze vidění neboli vize číst u proroků, na příklad u Ezechiele. Zjevení Jana na starozákonní proroctví navazuje. Ve vizích jde o výhledy do budoucnosti, a ty jsou plné obrazů a představ. Vyjadřují biblický význam budoucnosti a zájem víry o ni.

My se dnes pokoušíme aspoň částečně hledat a vystihnout pohled kupředu, a tomu slouží koncepce neboli pojetí, projekty neboli náčrty, programy neboli pořady, prognózy neboli předpovědi a perspektivy neboli vyhlídky. Mohou a mají být přetvářeny a obohacovány myšlením víry, která má svůj zdroj v Božím Slovu a vlivu Ducha svatého. Vedle vzpomínání a vedle prožívání dneška by budoucnostní výhledy neměly být zanedbávány, protože leccos lze odhadnout včas a leccemus zlému by se dalo předejít v lidských vztazích, v otázkách zdraví a nemoci, v politice vnitřní i mezinárodní, v přírodních pohromách. Janovy prorocké vize nabádají k pokusům hledět ve víře dopředu a ptát se po orientaci pro zítřek v moudrosti Ducha svatého.

Ve 21. kapitole vidí Jan v budoucnosti Boží město, které má jméno Jeruzalém, tedy stejné, jako má město v Izraeli. Je zde vyslovena souvislost mezi dvanácti pokoleními Izraele a dvanácti apoštoly Beránkovými, Ježíšovými. Ale bude to nový Jeruzalém a krásný. Toto svaté město bude na cestě k lidem, bude sestupovat od Boha. Bude to Boží stánek s lidmi, příbytek Boží uprostřed lidí, nebude v něm bolest, nářek, slzy ani smrt, a to je naprostý rozdíl proti zkušenostem našeho světa. Ve 21. kapitole je toto veliké město vykresleno jako obdarované slávou od Boha, opatřené zdmi a branami, vyzdobené drahými kameny. Překvapivé je však Janovo zjištění „ale chrámu jsem v něm neviděl“ (22). Chrámem v tom městě je totiž Pán Bůh a Beránek, jak je titulován Ježíš, přirovnaný ke svíci. To je napomenutí církvím, aby se se svými stavbami nepovažovaly za poslední autoritu, protože ty stavby do tohoto města pojaty nejsou. Město bude otevřené, brány nebudou zavírány. Národy pozvané ke spáse se budou procházet ve světle města a králové do něho přenesou svou slávu a čest a také sláva a čest národů má být do města snesena. To je výzva národům, aby nepodléhaly svodu nacionalismu, a výzva králům, aby nepropadali pokušení diktatury. Ani národy, ani králové nejsou posledními autoritami ve světě. Město Boží je jim nadřazeno a oni se mají k němu zacílit. Do toho města nevejde nic poskvřujícího a ohyzdného a lživého, nýbrž ti, kteří jsou zapsáni v knize života Beránkova. „Město nové, město bez žalářů, Jeruzalém nový viděl Jan, město bez armád a prosté lhářů, město věčně otevřených bran“. (M. Rejchrt, Svítá 260). Toto krásné budoucí město je v hlubokém protikladu k násilnickému Babylonu, který je v knize Zjevení Jana jinotajem pro tehdejší Řím, a to znamená, že všechny pozdější, nedávné i dnešní

Babylony podléhají kritice ve světle tohoto nového a ryzího města Božího. Výhled k Božímú městu osvobozuje k střízlivé politice a odpovědné výstavbě obce a státu a odmítá mámvivé, klamné a zavádějící nadšení pro falešné mocipány a jejich plány.

Výhled k Božímú městu, pohled do budoucnosti světa podle této vize není škarohlídský, skeptický a pesimistický, nýbrž je to výhled k něčemu novému a krásnému. Bible mluví na jiných místech o Božím království, o vzkříšení Kristově, o životě věčném. To znamená, že před námi není pusto a prázdno, nýbrž světlá naděje krásného domova u Pána Boha. Ve jménu tohoto eschatologického, k posledním věcem zaměřeného výhledu máme rozumět našemu současnému, krásnému, obyčejnému i hroznému světu a podle svých možností jej tam, kde je to zapotřebí, napravovat. Tomu mají sloužit naše koncepce, projekty, programy, prognózy a perspektivy, které máme ochotně ve víře a s prosbou o Ducha svatého zkoumat ve světle svatého města, sestupujícího od Boha. „Co zmůže bouřné vanutí, proč vzteků vln se bát? Na skále věků bez hnutí smí město Boží stát.“ (M. Rozbořil, Evang. zpěvník 411).

Jan Čapek

naše sbory

Prosetín

Prosetín je obec na Českomoravské vrchovině, leží v kraji Vysočina, těsně na jeho hranici s Jihomoravským krajem. Prosetín je obec malá, má asi 200 obyvatel, a přesto v ní stojí dva kostely. Podle polohy v obci jsou nejčastěji označovány jako horní a dolní. Stejně jako horní a dolní kostel máme i horní a dolní hřbitov, horní a dolní faru a horního a dolního faráře. Evangelický kostel je ten dolní.

Postavený byl v roce 1782 jako toleranční modlitebna u dubu, přestavěn byl v roce 1847 a v roce 1898 k němu byla přistavěna věž. Věž, o jejíž výšku vedou bratři farář a kurátor vleklý přátelský spor, je vzhledem k velikosti lodi kostela poněkud vysoká. Snad je to proto, že se hrdí prosetínští evangelíci snažili, aby jejich kostel – ten prosetínský dolní – měl alespoň špičku věže o něco výš než výše položený kostel horní – katolický.

Prosetín bývala evangelická obec. Prosetínští rodáci Tomáš Juren, Řehoř Jakubec a Martin Juren byli předáky evangelíků v kraji už před vydáním Tolerančního patentu. Hned po jeho zveřejnění se prosetínští občané shromáždili pod dubem na panské zahradě a po řeči Martina Jurena se všichni přihlásili k tolerovanému helvétskému vyznání - „celá dědina v jedno,“ jak později napsal Martin Juren v dopise. Brzy poté se už vědělo, že v Prosetíně a okolních vesnicích je 101 rodin, které se hlásí k nově tolerovanému vyznání.

Dnes už Prosetín není evangelická obec a ani se nedá říct, že „celá dědina je

v jedno". Tuto pověstnou jednotu, osvědčenou v dobách předtolerančních i v těžkých dobách druhé světové války, kdy mnoho rodin pomáhalo partyzánům ukrytým v okolních lesích a velkou osobní statečnost prokázal i tehdejší prosetínský evangelický farář Josef Staněk, porušila až kolektivizace v padesátých letech.

Prosetínští si váží svých farářů. Mají je rádi a rádi se s nimi i po letech setkávají. Život na prosetínském evangelickém faře nebyl jistě nikdy jednoduchý, kraj není bohatý, příroda je drsná a lidé se zprvu zdají být nepřístupní. Jsme rádi, že i přesto se bývalí faráři a jejich rodiny do Prosetína vracejí a jsou vždy velmi vítáni. Po druhé světové válce ve sboru působili tito faráři: Jan Pokorný, Jaroslav Kantorek, Jan Šimsa, Tomáš Jirků, Pavel Kalus, Pavel Freitinger. Od roku 2004 je farářem sboru Jaroslav Coufal. Kurátorem sboru je Jaroslav Fučík starší.

Prosetínský evangelický sbor má 420 členů rozptýlených na velkém území, členové sboru pocházejí asi z 20 obcí. Většina účastníků nedělních bohoslužeb je přespolních. Proto také účast při bohoslužbách kolísá od 15 k průměrným 30 až k štedrovečerním 100 účastníkům. Naše řady povzbuzují častí hosté, většinou stálí, kteří mají na území sboru rekreační chalupy či příbuzné. A i když je nás v kostele někdy málo, vždy nás svou radostnou svěží hrou a zpěvem doprovází varhanice Liba Kappelová z Tišnova, vzdáleného od Prosetína 25 km.

Sbor má dvě kazatelské stanice - v Nedvědicích a v Bolešíně. V týdnu se konají biblické hodiny - pro dospělé na třech místech a na dvou místech pro děti. Mládež ve sboru nemáme. I práce s dětmi je složitá - účast dětí při nedělních bohoslužbách není pravidelná, proto vítáme aktivitu současného faráře, který připravuje vždy na první neděli v měsíci bohoslužbu pro malé i velké - kázání je provázeno obrázkem na flanelografu a bratr farář zapojuje děti i dospělé otázkami. Od dětí se rychlých a spontánních odpovědí obvykle dočká, dospělí jsou méně odvážní. Jsme rádi, že si členové sboru s dětmi zvykli na tyto bohoslužby přicházet.

Další sborové aktivity jsou nepravidelné - promítání filmů na faře, besedy, koncerty. Pravidelně se každou neděli po bohoslužbách scházíme na faře při kávě a čaji. I vy jste srdečně zváni!

Kateřina Fučíková, autorem perokresby je Jan Syrový

bude

Klavírní koncert ve sborovém sále

Podobně jako v loňském roce připravil pro nás Radoslav Kvapil klavírní koncert, při němž uvede díla těchto autorů: Antonín Dvořák: Poetické nálady op. 85, Bedřich Smetana: České tance, Claude Debussy: Pour piano a

Frederyk Chopin: Balada g-moll op.23, Polonéza As-dur op.53, Mazurka cis-moll op.30 č. 4, Scherzo cis-moll op.39. Koncert se koná ve čtvrtek 5. června 2008 v 18:30 v sále Václava Pokorného v přízemí sborového domu ČCE Opletalova 6, Brno. Vstupné dobrovolné. Srdečně zveme.

rozhovor

s Ing. Lubomírem Ryšavým – dokončení

V první části rozhovoru jsme sledovali zajímavý průběh jeho životní pouti z rodné Miroslavi do Brna. Nyní se již ocitáme za polovinou 20. století.

Jaká byla tvoje práce ve staršovstvu II. sboru?

Byl jsem jen řadovým presbyterem bez zvláštního mandátu. Ale po čase bylo potřeba některého člena staršovstva ustanovit za předčítatele a pro tuto činnost mu od příslušného tajemníka získat státní souhlas. Senior Šebesta to zařídil pro mě. Čekal jsem, nebude-li to mít nějaké důsledky v mém zaměstnání, nic takového jsem však nepoznal. Předčítáním kázání jsem sloužil v Tišnově a Kuřimi, jednou dokonce při dopoledních bohoslužbách v Blahoslavově domě. Nemyslím, že jsem měl nevhodnější přednes - ale tehdy asi nebyl po ruce nikdo lepší. Kromě toho jsem v kazatelských stanicích také doprovázel zpěv.

Byl jsi místokurátorem a po jedno období kurátorem. Co to obnášelo?

Jako samozřejmá povinnost mi připadalo pokračování, resp. zintenzivnění pravidelné péče o prostory Blahoslavova domu i okolí, včetně zahrady (zpočátku vykácení řady přestálých stromů, postavení přístřešku pro materiál a žebříky), pomocí vypůjčeného lešení společně se synovcem Blahou vymalování boční stěny do dvora, spolupráce při zhotovení a zavěšení lustrů v kostele, zařízení renovace některých stolařských částí v bohoslužebném sále podle návrhu výtvarníka atd.

Ale těmito příklady není vyčerpána všechna tvá služba. Mnohokrát jsem sledoval tvůj pozorný přístup k lidem ve sboru, zvláště se zřetelem na takové, kdo by se mohli cítit opomíjeni.

Nemohl bych se holedbat, že mi to je vlastní. Jsem si vědom, že je někdy potřeba tímto způsobem zasáhnout, ale obvykle se do toho musím trochu nutit. Když jsme kdysi ve staršovstvu přijali úkol chodit po návštěvách, viděla manželka, jaké potíže mi to dělá, a protože uměla snáze navazovat kontakt, ochotně navštívila řadu členů místo mne. Zúčastňoval jsem se samozřejmě sborového zpěvu v „Blahoslavu“, vedeném dr. Janem Vondrou. Po nějaké době, když jeden z varhaníků v Červeném kostele svou službu skončil, mě požádali, abych se tam ujal hraní místo něho, střídavě ještě s jiným bratrem. Po odchodu br. Ing. Gustava Hájka se to potom rozšířilo i na varhanní hru v Blahoslavově domě, kde jsme se o doprovázení dělili s jeho synem Láďou.

Mohl bys uvést nějakou zkušenost dlouholetého varhaníka?

Snažil jsem se hrát tak, aby se lidem dobře zpívalo. Tempo zpěvu bývalo někdy opravdu příliš pomalé, ale když to varhaník má rozhýbat, je zapotřebí dělat to citlivě. Totéž jsem sledoval i při zavádění nového zpěvníku. Nejsem přítelem pedantského dodržování notového zápisu bez pauziček k nádechu. Starší člověk mnohdy nestačí s dechem. Nebo například, když jsem začínal píseň, maličko jsem první akord jakoby protáhl, aby se shromáždění mohlo „chytit“ a pak svěže pokračovat ve zpěvu. Že se v nové době zpěv písní zrychlil, je dobře. Ale hnát to ještě rychleji by už bylo příliš. Nesmiřitelně přísné prosazování změněných, neobvyklých rytmů jsem také nepokládal za dobré. A z Miroslavi jsem měl rád „Písně cestou života“, z nichž některé jsou i v nynějším chrámovém zpěvníku, ale

nezpívají se moc často. – Před několika lety, když jsem začal pozorovat, že moje hra už občas přestává být spolehlivá, jsem funkci doprovázeče bez váhání ukončil.

Prožil jsi ve II. sboru víc než 60 let. Za tu dobu se hodně změnilo.

Velmi záleží vždy na tom, jací ve sboru působí faráři. A musím říct, že všichni, které jsem tady zažil, byli vynikající. Když se člověk někdy dostal jinam, teprve si uvědomoval, že to není samozřejmost. Vážím si toho, jaký vliv měli naši zdejší (a předtím i ti miroslavští) faráři na můj život. Dost jsme se sblížili s Miroslavem Heryánem. Teprve po delší době jsem se dověděl, že mu někteří vytykali snad příliš citové zaměření zbožnosti – něco, co jsem ale vůbec nezaznamenal. Byl ke všem stejně vstřícný, nacházel přátele i mimo sbor – jedním z jeho blízkých přátel se stal např. varhaník profesor Slimáček, s nímž se seznámil při službě v krematoriu. – Pokud jde o různé „vývojové epochy“ sboru: Vzpomínám si, s jakou obavou pan farář Šebesta kdysi hovořil ve staršovstvu o duchovní povrchnosti sborů v Americe („Představte si, oni tam po nedělních bohoslužbách podávají kávu!“), nebo jak vážně se jindy zase staršovstvo zabývalo tím, že si sdruženěcká hudební skupina na Silvestra udělala jakýsi večírek („Měli s sebou dokonce celý litr vína. To snad není možné!“). Měřítka se vyvíjejí. Už jen o pár let později, při příležitosti veřejného koncertu své choti, pozval pan farář Heryán bez rozpaků na skleničku vína kroužek přátel ze sboru! Upřímně však povím, že některé nově přijímané liturgické prvky v našich bohoslužbách (např. litanická forma přímlov, pozdravení pokoje) bych docela dovedl oželet.

Jaká u vás bývala duchovní atmosféra ve tvém dětství?

Rodinné pobožnosti jsme už úplně pravidelně nemávali, ale rodiče, hlavně tatínek, byli schopni se s rodinou pomodlit (maminka byla věrná, ale tichá). Podle měřítek, která jsem nabyl pod kazatelnou Viktora Hájka, se mi tatínkova modlitba dodatečně jevila jako dost formalizovaná, např. hojným užíváním kralické češtiny („zaměstknání“ apod.); při obyčejném rozhovoru tak nikdy nemluvil. Maminka nám nejvíc četla z evangelického časopisu pro děti „Růžový palouček“. V Miroslavi vycházel měsíčník „Československá jednota“. Jedno číslo z počátku minulého století mi nedávno přišlo do ruky. Pan farář Pokora v něm horlí biblickými argumenty proti farářkám. To moji rodiče už tak přísní nebyli. Ovšem jistě byli hodně ovlivněni „böhlovci“ s jejich důrazem na vážnou odpovědnost před Bohem. Například, když se některou neděli o žních schylovalo k bouři, měli katolíci od svého pana faráře dovolení svázat z pole obilí, ale naši by nikdy v den Páně nic takového nebyli podnikli. Jiný příklad: Jako žáci jsme chodili do Sokola, pokud však veřejné cvičení mělo být v neděli, my evangelíci jsme se ho neúčastnili. Náš sokolský vedoucí vyjádřil smělý odhad, že se mu pana faráře Sochora podaří přemluvit, on však mu po pravdě odpověděl: „To není má věc. O tom já rozhodovat nemůžu. Sami rodiče to dětem nedovolí!“

ČCE si letos připomíná své 90. výročí. V čem spatřuješ klady nebo zápory evangelictví?

Oproti jiným tradicím mně u nás vyhovuje způsob života bez svatouškovských řečí, které někdy s horlivým křesťanstvím bývají spojovány. Asi patří k přednostem naší církve určitá cudnost. Je mi bližší o nejvyšších věcech při každé příležitosti moc nemluvit, víc mi záleží na projevení životního postoje. I doma se bavíme spíš o běžných záležitostech, než abychom do rozhovoru vnášeli „velká témata“. Je mi na druhé straně samozřejmě trochu líto, vidím-li, že v menších církvích se schází tolik rodin, a že jsou ochotni věnovat sboru mnoho času i prostředků ve

shromáždění nebo při stavebních brigádách. U nás něco takového trochu šlo ještě za totality, kdy se pro sbory dělaly brigády, ale dnes se to nějak už nedrží. Dodávám, že jsem si velmi vážil té skupinky farářů v církvi, která se v době totality i za cenu tvrdých postihů veřejně zasazovala o pravdu a spravedlnost. Ty faráře, kteří o souhlas nepřišli, však proto ještě nepokládám za kolaborující, naopak jsem za ně vděčný. Jejich věrná služba ve sborech, při níž ovšem také museli leccos skousnout, byla pro nás nepostradatelná. Byl jsem jednou s tehdejšími kurátorem, bratrem Dvořákem, intervenovat u krajského „církvního tajemníka“ Bělohoubka za našeho ohroženého pana faráře. Člověk žasl, co to tam bylo za ubohé lidi. KCT po krátkém žoviálním úvodu přešel hned ostře na bratra Heryána: „Nevěřte mu, vždyť ten člověk vás balamutí a falešně se před vámi dělá lepším, než je.“ Oponovali jsme mu, že bratra faráře dlouho velice dobře známe a že o ryzosti jeho pastýřské služby nemůže být pochyb. Ale nic nepomohlo, bratr Heryán musel z Brna odejít. – Mám dojem, že jsem po převratu zahlédl toho kdysi tak mocného pána jako obyčejného vrátného u nějaké brněnské firmy.

Jakpak žiješ nyní, jako „osamělý důchodce“?

Moje samota není tak velká. Bydlí u mě vnuk, který v Brně studuje. Kromě toho mě dost často navštěvují nejbližší členové rodiny, a bývají to i návštěvy pracovní – úklid bytu, údržba šatníku apod. Já jsem povahou spíše samotář, takže se necítím opuštěn. Mám množství knížek, o nichž jsme si říkali, že je přečteme, až budeme v důchodu, ale moc k tomu nedochází. Schraňoval jsem celé ročníky Kostnických jisker pro případ, že je komunisti jednou zakážou, po mnoha letech jsem je už však dal do sběru. Podobně jsem si vždycky myslel, že se budu na odpočinku probírat spoustou našich fotografií – ale život probíhá v přítomnosti a je stále zaměřen do budoucna, a na nějakou minulost není dost času. Nejsem z toho smutný a netrápí mě, že nemůžu pokračovat tak, jak jsem to plánoval. Vidím, že život současný je důležitý a zaměstnává mě naplno, i radostí mi poskytuje množství. Přemírou volného času netrpím. Mám rád práci na zahrádce – nevdává mi, že už ji muším trochu redukovat, tělesných sil ubývá. Stále odebírá (kromě novin) čtu Českého bratra i Kostnické jiskry, za totality také Křesťanskou revui. Mnohé články v KR byly na mě dost těžké, ale odebíral jsem časopis spíš proto, aby měl dost předplatitelů a nemusel přestat vycházet. Jsem vděčný za to, že mi zdraví dovoluje zúčastňovat se pravidelně nedělních služeb Božích v našem „Blahoslaváčku“. A raduji se z toho, že vidím i řadu mladších a nejmladších členů pravidelně na shromážděních i v různých sborových službách.

Je Miroslav stále ještě v tobě? Co si z toho sboru neseš?

Teď už tam nemám rodiče, zemřel i bratr, tak už do Miroslavi nejezdím moc často. Ale mé životní postoje má asi do značné míry na svědomí právě Miroslav. Konfirmační heslo na cestu životem, vybrané pro mě panem farářem Sochořem, mě opravdu doprovází: „Činíce pak dobře, neoblevujme; nebo časem svým budeme žít, neustávající. A protože dokudž čas máme, činme dobře všechněm, nejvíce pak domácím víry.“ Epištola Galatským 6,9.

Povzbuzuje nás, že bratr Ryšavý skutečně takto jedná. A děkujeme mu za upřímný rozhovor.

Zachytil Ctirad Novák

služba bližnímu

O nosislavském sirotčinci

Na místě dnešní budovy, Masarykova 137, byla původně panská kovárna a následně panská myslivna. Tu koupil pan Solnička a koncem 19. století na této parcele postavil na svou dobu moderní hospodu. Svítalo se tam plynem, který se ve zvláštní místnosti vyráběl z karbidu. Solničkoví měli jediného syna, jenomže ten ve svých mladých letech po bujaré pitce zemřel na otravu alkoholem. To Solničkovy natolik zkrušilo, že se rozhodli hospodu prodat. Na to pohotově zareagovalo staršovstvo a koupilo budovu s tím, že v ní zřídí sirotčinec. Když tam dřív otcové rodin utráceli peníze a zbídačovali rodiny, aby se na tomto místě naopak dělalo něco pro ty nejpotřebnější. Kup se uskutečnil v roce 1912, kdy byl nosislavským farářem bratr František Pokora.

V roce 1914 byl založen sirotčinec, který roku 1926 přesídlil do Myslibořic. V sirotčinci bývalo tak kolem patnácti dětí. Pracovala v něm paní Šolcová a v pozdějších letech její dospívající dcera Irma. Kuchařkou byla paní Nečasová a její manžel, František Nečas, strojník židlochovického cukrovaru, vedl finance a hospodaření. Pravděpodobně tam aspoň částečně vypomáhala Luiza Jakšová, mladá začínající diakonka. Ta každopádně vedla církevní mateřskou školku, která byla ve stejné budově. Později, až do konce života, byla diakonkou v Německu.

V roce 1915 byla budova sirotčince pojmenována Husův dům.

Na jedné fotografii, kterou zrovna nemám k dispozici, je vidět nad vraty štít s nápisem „Sirotčinec brněnského seniorátu evangelické reformované církve“ (za doslovnost neručím).

Hospodaření v sirotčinci bylo jistě svízelné, zvláště ve válečných letech, kdy bylo mnoho mužů v armádě. Bylo nutno ty děti živit, šatit, pečovat o jejich zdraví. Dovedu si představit naturální dary – vejce, brambory, ovoce i nějakou zabijačku a starší oblečení po dětech. Existovaly ovšem i četné peněžní dary. Viděl jsem na jednom úmrtním oznámení z té doby doušku: „Místo květinových darů přispějte na místní sirotčinec“.

Chovanci nebyli v žádném případě odtrženi od normálního života. Chodili s místními dětmi do školy – do roku 1922 evangelické, do kostela i nedělní školy. Byli zváni do rodin, kde byly stejně staré děti. Někteří Nosislaváci celý život vzpomínali na kamarády ze sirotčince. V těch rodinách se zapojovali i do drobných prací spolu s domácími dětmi, páslí například husy, zametali, přebírali brambory. Děvčata dělala chůvičky při malých dětech. Jedna z chovank, která dosud žije, vzpomíná, že chodila k nám do rodiny a vozila mé dva starší bratry. A jak byla šťastná, když od maminky dostala panenku. V těch rodinách samozřejmě jedli společně s domácími. Jistě i v sirotčinci měli různé povinnosti.

Když tak o tom uvažuji, dnes by ten sirotčinec jistě zavřel hygienik či jiné úřady. Je třeba si uvědomit, jak byla tehdy rozšířena neléčitelná tuberkulóza, navíc byla Nosislav ohrožována tyfem, poněvadž leží při řece Svratce, která byla tehdy brněnskou stokou. Při povodních se několikrát v roce do široka rozlévala, znečišťovala i podzemní vody a přitáhla spoustu komárů. Navíc po první světové válce zle řádila španělská chřipka. Na druhou stranu – ty děti byly pro život připraveny daleko lépe než děti z dnešních dětských domovů.

I když život v sirotčinci nebyl lehký a měl mnoho nedostatků, mnozí chovanci na něj rádi vzpomínali a příležitostně navštěvovali své přátele. To platilo i v opačném směru. Škoda, že pamětníci již nežijí. Nejstarší z těch, kteří tehdy žili, sestře Květoslavě Luklové, bylo tehdy devět, takže si toho z těch let moc nepamatuje.

Bylo by jistě zajímavé dohledat další osudy chovanců. Dnes žije snad již jen jedna z obyvatelek sirotčince, Alžběta Vitásková, rozená Stejskalová (dnes je jí 92 let a žije v Malé Hrašticí u Nového Knína, sbor Hvozdnice). Ještě jedno jméno jsme vypátrali. Byl to Vilém Vlk. Skamarádil se se zdejším hochem Jaroslavem Vedrou. Za druhé světové války se oba dostali do odboje; Jaroslav Vedra zemřel v roce 1942 v Mauthausenu, Vilém Vlk byl spatřen nosislavským rodákem Ladislavem Sedlem, jak umírá v Africe, v zákopu u Tobruku.

Po přesídlení sirotčince prodal sbor hospodářskou část budovy a za stržené peníze koupil tři zvony místo těch zrekvírovaných ve válce. Jenomže ty nevydržely ani osmnáct let a byly opět ukradeny. Zbylá, větší část Husova domu slouží dodnes sborovým potřebám.

Vlastimil Dobrovolný, s přispěním bratra Blahoslava Dobrovolného

bude

Červnové hudební nešpory

Konají se v neděli 1. června v 19.30 hodin v Červeném kostele. Účinkuje: Saxofonové kvarteto Moravia: Antonín Mühlhansl - sopránový saxofon, Jan Svoboda - altový saxofon, Jiří Sedláček - tenorový saxofon, Lubor Pokluda - barytonový saxofon. Program: H. Purcell, G. Ph. Telemann, J. S. Bach, J. Zach, W. A. Mozart. Biblické zamyšlení: Mgr. Olga Tydlitátová. Dobrovolné vstupné bude věnováno Občanskému sdružení Gabriela - Hospic sv. Alžběty. Projekt podporuje Jihomoravský kraj a statutární město Brno.

Kavárnička

Také červnová středeční odpoledne budou vyhrazena scházení dříve narozených. A samozřejmě jsou otevřena i dalším zájemcům o programy a milou společnost. Začíná se vždy v 15 hodin na Opletalové 6.

- 4. 6. bude hostem Prof. Miloš Dokulil
- 11. 6. program s titulem „Máte rádi poezii?“
- 18. 6. promluví dr. Jan Pokorný
- 25. 6. zahraje na violoncello sestra Čadová

Vzpomínkové bohoslužby

V úterý dne 24.června 2008 v 15 hod. v sále sboru Brno I na Opletalové ul. 6 se budou konat děkovné a vzpomínkové bohoslužby k nedožitým 90. narozeninám Dalibora Chrástka, který zemřel vloni 7. 3. 2007 v Anglii. Bohoslužeb se zúčastní jeho manželka Cynthia a jejich tři děti John, Andy a Maria, kázání přislíbil br. farář Jan Šimsa. Rádi bychom se setkali se všemi přáteli, kteří Dalibora Chrástka znali, buď ze sboru ČCE, nebo z Ymcy. Po bohoslužbě vás zveme na setkání při kávě a čaji.

Za rodinu Helena Smolíková – neteř

lidé ve sboru

Brno I

1.6.	Judita Hložková	83 let
1.6.	Marie Kučerová	85 let
2.6.	Emílie Petrová	99 let
3.6.	Jarmila Ehlová	83 let
5.6.	Monika Meissnerová	40 let
13.6.	Libuše Ondrušková	60 let
13.6.	Marie Skopalíková	88 let
17.6.	Vilém Heller	80 let
17.6.	Ludmila Udatná	81 let
21.6.	Věra Lesná	86 let
21.6.	Milena Veselá	94 let
22.6.	Miluše Kleinová	81 let
23.6.	Ludmila Marková	70 let
23.6.	Pavel Vojtíšek	60 let
24.6.	Pavel Šedivý	60 let
25.6.	Věra Rybáková	83 let
27.6.	Helena Kabelková	70 let
27.6.	Helena Pacasová	50 let
27.6.	Zdeněk Vrána	75 let

(uvádíme kulatá výročí a od 75 let všechny)

Rozloučili jsme se:

- 22.4. Marie Müllerová, nar. 1919
- 3.5. Alžběta Chalupníková, nar. 1916
- 22.5. Eleonora Paseková, nar. 1932

Pokřtěni byli:

- 6.4. Anastázie Hloušková, nar. 2007
- 13.4. Adéla Vrbková, nar. 2008
- 27.4. Jaroslav Arwys Weiss
- 27.4. Ivana Izabela Weisssová Hamanová
- 27.4. Martina Pavla Kadlíčková
- 27.4. Alena Zuzana Kadlíčková, nar. 2007
- 11.5. Antonín Konecký, nar. 2007
- 11.5. Vendula Ondráková, nar. 2007

Oddáni byli:

- 12.04. Monika Weisenbacherová a Luděk Šebesta

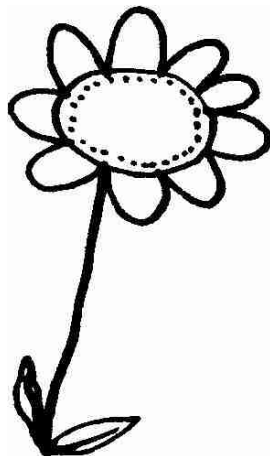
Milosrdný Bože, ty hledáš všechny, kdo se odvrátili od tebe. Hledáš i nás. Prosíme tě: Dej, ať se tvým zachraňujícím slovem necháme nalézt.

Skrze našeho Pána Ježíše Krista, tvého Syna, který s tebou a s Duchem svatým žije a kraluje od věků až na věky. Amen.

KOLEKTA 3. NEDĚLE PO TROJICI

Brno II

1.6.	František Kašík	94 let
1.6.	Helena Havlová	70 let
2.6.	Vojtěch Kompiš	82 let
3.6.	Petr Pikna	76 let
4.6.	Arnošt Bohatý	81 let
4.6.	Věra Pejťová	79 let
7.6.	Jaroslav Rábek	78 let
8.6.	Jindřiška Procházková	85 let
10.6.	Růžena Rausová	78 let
10.6.	Jitka Hochmanová	70 let
11.6.	Ladislav Hájek	76 let
13.6.	Ctirad Novák	77 let
14.6.	Marta Svobodová	70 let
15.6.	Eva Kazdová	30 let
16.6.	Otakar Ženatý	60 let
18.6.	Jiří Havel	70 let
30.6.	Klára Němečková	20 let

muži české reformace

Jeroným Pražský (1379? – 1416)

Narodil se v Praze, pocházel pravděpodobně ze zámožnější rodiny. Studoval na pražské univerzitě, ale jakmile dosáhl hodnosti bakaláře, možná na přímluvu Husovu, odešel pokračovat do Oxfordu. Táhlo ho tam učení Viklefovo. Viklef, filosof a kritik církve, byl v Praze díky oxfordským studentům již znám. Zaujal zde jako filosof i svou mravní přísností. Ač jeho spisy byly odsouzeny jako bludné, nepřestávaly svou aktuálností zajímat ty, kteří byli nespokojeni se stavem současné církve. Zdá se, že Jeroným v Oxfordu věnoval mnoho času studiu a opisování Viklefových spisů. Po dvou letech přivezl totiž domů více jeho dosud neznámých teologických děl. Příznivcům reformy církve tím prokázal obrovskou službu, univerzitu však ovládali cizinci, kteří byli odpůrci všech změn. Jeroným odešel na další studia do Paříže, kde pak jako mistr otevřeně doporučoval Viklefovy spisy. Pro nepřekonatelný odpor současné vládnoucí teologické školy proti reformám opustil Paříž, a podobně tomu bylo i na univerzitě v Heidelbergu a v Kolíně nad Rýnem. Jeroným se vrátil se domů jako čtyřnásobný mistr, muž vzdělaný ve všech vědách, znalý světa i současné politiky. Byl rozený řečník a vášnivý debatér, postavou prý byl vysoký a krásný; byl blízkým přítelem Husovým. Ač nebyl teolog, stal se statečným zastáncem reforem, byl to bojovník, věrný, přímý, ale také horkokrevný až nerozvážený. Odhodlaně bránil Husa, přátele i sebe před obviněním z kacířství. Ve sporech dovedl použít i tvrdé zbraně, třeba protivníka zesměšnit. Tak si dělal nesmiřitelné nepřátele.

Přišel do Prahy v době, kdy vztahy mezi oběma znesvářenými stranami byly značně napjaté. Brzy došlo ke střetu. Příčinou byl dosud nevyřešený rozkol papežství. Protože žádný z obou papežů nechtěl odstoupit, většina kardinálů jim chtěla vypovědět poslušnost a rozhodla se svolat koncil v Pise, který by zvolil papeže nového. Český král s tím souhlasil, arcibiskup s univerzitou se však postavili proti králi, rozhodli se stát dál za římským papežem. V té době (1409) vydal král Václav IV. Kutnohorský dekret, kterým změnil poměr sil ve vedení univerzity proti cizincům, ve prospěch domácích. Rozhňevaní cizí mistři i studenti (asi tisíc, polovina všech) odešli na protest z Prahy. Jeroným, který rád cestoval, se zanedlouho vydal do Budína za králem Zikmundem. Před ním a jeho dvorem odsoudil zlořády v církvi a přesvědčoval o oprávněnosti Viklefových úsudků. Pobouřil tím všechny, byl zatčen, vyšetřován, nakonec vydán pražskému arcibiskupovi, ale ten - snad na zásah dvora - Jeronýma propustil. Odcestoval

---

znovu, tentokrát na vídeňskou univerzitu, aby vyvrátil pomluvy šířené bývalými pražskými kolegy. Tam však dopadl ještě hůře. Univerzita na něho podala žalobu pro šíření kacířství a soudní řízení bylo hned zahájeno. Když Jeroným zjistil, že nemá naději na spravedlivý soud, poznal, že mu zbývá jen útěk. Udělal to i za cenu exkomunikace z církve a pozdější odsouzení v nepřítomnosti.

Další událost v Praze byla přelomová, rozhodující. Pisánský koncil totiž vůbec nic nevyřešil, a tak římský papež, aby získal prostředky na boj proti svému avignonskému soupeři, vyhlásil prodej odpustků. Zároveň chytře nabídl králi z prodeje výhodnou provizi. Nemýlil se, král nabídku nadšeně přijal (1412). Hus se svými nejbližšími nemohl jinak, než se postavit na zásadní odpor i s vědomím, že krále rozhněvají a tím definitivně ztratí i jeho nestálou a slabou podporu v boji s církví. Mezi přáteli vznikla roztržka. Ti opatrnější se na Husovu stranu nepřidali, nepostavili se proti králi a později se stali neoblomnými Husovými nepřáteli. K nim patřili i nejznámější Štěpán z Pálče a Stanislav ze Znojma, do té doby horliví přívrženci reforem. Když král tvrdě prosadil svou a tři demonstrující mladíky nechal popravít, Hus raději odešel na venkov, aby dále nezhoršoval situaci v Praze a mohl pod ochranou svých přátel nerušeně pokračovat v psaní a kázání. Jeroným se vydal na východ do Polska a Litvy hledat podporu, chtěl také navázat styky s pravoslavnými. Do Prahy se vrátil před odchodem Husa do Kostnice. Slíbil mu, že přijde za ním, aby jej podpořil, netušil ovšem, jak se koncil k Husovi zachová. Přes varování Husovo i přátel učinil, jak slíbil, v Kostnici však zjistil, že přáteli nemůže nijak pomoci a i sám se dostal do velkého nebezpečí. Proto nepoznan z Kostnice rychle odcestoval. Blízko českého pomezí, když se domníval, že už je mimo nebezpečí, byl zadržen a dopraven zpět do Kostnice. Tam byl uvězněn za nelidských podmínek a brzy těžce onemocněl. I když mu byl potom žalář částečně zmírněn, vězeň zůstal dál ve strašných podmínkách, zcela osamocen. Nepřicházeli za ním přátelé, nedostával žádné dopisy. Když se potom za ním do vězení dostavili zástupci koncilu přemlouvat jej, aby odvolal teologické názory Husovy, že za odvolání dostane svobodu, byl natolik zlomen, že k tomu svolil. Nezabýval se teologií, byl ochoten uznat, že se Hus mýlil. Koncil však zřejmě této ochoty využil po svém, neuznal jeho vlastní prohlášení a donutil Jeronýma k mnohem ostřejším formulacím. Přesto nebyl osvobozen, dostal jen mírnější žalář. Nenávist jeho nepřátel byla nekonečná. Dosáhli nového pokračování procesu, s jinými vyšetřovateli. Ti předložili řadu dalších obvinění, zpochybňujících celý jeho život. Nový proces začal až po půl roce! Jeroným za celou tu dobu musel nesmírně mnoho zkusit. Při výsleších však vystupoval už zcela klidně a důstojně, zřejmě překonal svou předchozí hlubokou krizi. Žádal, aby byl postaven před koncil, kde by se mohl hájit. To mu bylo dlouho odíráno. Dosáhl toho až po roce svého těžkého věznění v temné a smrduté kobce, kde nemohl číst ani psát. Tehdy pronesl skvělou řeč. V ní se znovu přihlásil k odkazu Husovu a své odvolání nazval svým nejtěžším hříchem. Neospravedlňoval se, nežádal milost, jak mnozí očekávali. S jakým úžasem vyslechli přítomní tuto řeč, nám zachovalo svědectví florentského humanisty Poggia. 30. května 1416 byl Jeroným odsouzen a ihned upálen. Zemřel stejně odhodlaně, na stejném místě, jako před ním Jan Hus.

Ladislav Hájek

---

ze sboru Brno - Židenice

Černé zlato v Židenicích

aneb

O kávě a (ne)férovém obchodování

Je v evangelických sborech pěkným zvykem dát si po kázání společné kafičko. Kávy ve sborech vypijeme tedy hodně. Málokdy tak ve společenství přemýšlíme, za jakých podmínek byla káva vypěstována.

Káva je po ropě druhou nejobchodovanější komoditou, černým zlatem, které i v období cenových krizí přináší tučné zisky velkým společnostem, přesto však svým pěstitelům často neumožňuje ani důstojnou obživu. S chudými pěstiteli nejen kávy máme vztah právě přes produkty, které spotřebujeme, neseme tudíž za jejich situaci díl odpovědnosti. Můžeme na tom něco změnit?

Kávu a téma obchodu jsme zvolili jako náplň dubnového sborového večera v kostele v Židenicích. Nástrojem k vysvětlení problematiky se stal dokument Černé zlato, který na příkladu etiopského družstva Oromia a práce jeho obchodního zástupce Tadesse Meskela představuje komplexní problematiku současného globálního obchodu a jeho alternativu v podobě Fair Trade.

Již samo označení alternativy Fair Trade – Spravedlivý obchod poukazuje na to, že s konvenčním obchodem není vše v pořádku. Je nastaven tak, aby vyhovoval velkým hráčům na úkor malých, ať už to jsou nadnárodní obchodní společnosti vůči drobným pěstitelům i třeba v rámci Evropy, nebo bohaté země vůči chudým. Přitom by obchod mohl být nejúčinnější formou rozvojové pomoci.

Silný kafe

Pěstitelé v Etiopii dostanou za kilogram své kávy 2 birry (0,23 \$), přitom v kavárně na Západě, třeba v Anglii, zaplatí pijáci kávy za kávu, jejíž kilogram stojí 2000 birrů (230 \$). Když si to zemědělci v dokumentu Černé zlato spočítají, nestačí se divit. Přitom by byli vděční za 5 birrů. Drobný pěstitel je však závislý na překupnicích, takže nemůže smlouvat o ceně, čehož tito zhusta využívají mimo jiné proto, že se chtějí vejít do částky, za kterou už před sezónou přislíbili dodat kávu vývozcům. Také cenu na burze ovlivňují dopředu velké společnosti, které si mohou držet zásoby a mají informace. V extrémních případech může být tatáž káva díky spekulantům prodána až 150x. Každý článek obchodního řetězce pak chce vydělat. Cena zaplacená spotřebitelem se tedy dělí mezi množství prostředníků a nejméně dostává nejslabší článek – pěstitel. Aby se uživil, musí posílat pracovat své děti, které stejně do školy nemohou, protože by ji rodina finančně neutáhla. Jinou možnost obživy pěstitelé koloniálních produktů většinou nemají, nechtějí-li pěstovat nelegální plodiny.

Obchod, ale spravedlivější

Tuto situaci milionů pěstitelů se snaží řešit ® spravedlivý obchod. Fair Trade je koncepce, způsob obchodu s drobnými výrobci a pěstiteli v chudých zemích. Je založen na dlouhodobém partnerství obchodních organizací rozvinutého světa s družstvy pěstitelů, které se zavazují platit za dodané suroviny důstojnou částku a přeskakují řadu prostředníků. Pro každou surovinu, jako je např. čaj, kakao, káva, bavlna apod., je stanovena minimální výkupní cena, pod kterou organizace nesmí jít, i když by například cena na burze byla nižší. Ve spravedlivém obchodě dostanou pěstitelé kávy asi pětkrát více než v konvenčním. U každé suroviny to však může být různé.

Pěstitelé v systému Fair Trade jsou vždy zapojeni do družstev, které jim poskytují mnohostrannou podporu. K výtěžku z kávy dostává družstvo do společného fondu sociální příspěvek, který musí být použit na rozvoj komunity. V Černém zlatě se Tadessovi pěstitelé rozhodnout postavit školu. Družstvo v Tanzánii z tohoto příspěvku dokázalo během několika let získat většinový podíl v místní továrně, takže mu zůstává odměna za vyšší přidanou hodnotu při zpracování instantní kávy.

Někteří jsou si rovnější

Možnost získat vyšší přidanou hodnotu není samozřejmá. I když ekonomové hlásají liberalizaci trhu, nedochází k ní spravedlivě. V minulých desetiletích byly rozvojové země nuceny upustit od ochrany svého často slabého trhu, např. od podpory svých zemědělců. Rozvinuté země sice také liberalizovaly, ovšem v oblastech, v nichž mají jistotu, že jim chudé země nemohou konkurovat. Co se však týče zemědělské produkce, v níž by mohly mít chudé země výhodu, Evropa i další rozvinuté státy svůj trh podporuje systémem importních cel a dotací svým výrobcům. Dotované přebytky jsou pak levně prodávány do chudých zemí, kde ničí místní produkci, např. tu textilní.

Česká republika je podle žebříčku HDP třicátou nejbohatší zemí světa. Naše pohodlí stojí často na bídě lidí v rozvojových zemích. Dobré na tom je to, že každý se může přičinit o nápravu, bude-li uvažovat o původu produktů, které každodenně kupuje, a podle toho se bude řídit. I ta nejhorší férová káva nenechá na patře hořkou pachutí.

A nemáme to daleko. Kromě různých bioprodejen lze férové produkty koupit v obchůdkách NaZemi na Pekařské pod schody z Pellicovy ulice či na Joštově v domě Církve husitské, v obou prodávají dobrovolníci.

Ať Vám káva chutná.

Eva Malířová

*Výrobky Fair Trade
poznáte podle této známky*

ze sboru Brno - Husovice

Husovický dvorek 2008

Máme za sebou devátý ročník festivalu Husovický dvorek, ročník obzvláště bohatý, ve kterém se prolínaly výstavy a divadla na dvorku s bohoslužbami v klubu Desert, festivalem krátkých filmů a hudebním klubem. Celý festival probíhal od neděle 13. dubna a skončil až v neděli 1. června.

Letos vystavovalo šest umělkyní a umělců. Zahájení festivalu zajistil Rostislav Pospíšil se svými oleji, pak následovaly sestry Šedovy – sochařka a grafička. Další grafik, Miloš Sláma, představil své originální linoryty, loutky vystavovala Ida Pecková a poslední slovo patřilo domácí husovické umělkyni, malířce Anežce Konečné.

Na husovickém jevišti se první neděli představil loutkář Víťa Marčík s komorním představením Bajaja, hrou jednoho „šaška“ a jeho pěti loutek. Kulisu tvořila tříkolka, která se v průběhu pohádky stala koněm, válkou, tanečním sálem i drakem.

V dalších týdnech jsme pak mohli vidět klauna Bilba (Jiří Reidinger) s klauniádou, která měla především u dětí velký ohlas. Stylové představení divadla Líšeň na klasické japonské motivy Jezevec na borovici doplnila pohádka Aloise Mikulky Dům u pěti set básníků, kterou uvedlo divadlo Paravánek. Celý festival zakončil další domácí umělec, Vladimír Hauser, scénickým čtením textu Daria Fo – Objevení Ameriky.

Letos byly výstavy a představení na dvorku doplněny trojdílným cyklem krátkých filmů Petra Barana, hudebním klubem Jana Špačka a v neposlední řadě dvěma bohoslužbami v klubu Desert. První z nich byly věnovány především hudbě – vystoupily zde skupiny Květy, Sestry Steinovy a Gamba blues band. Hosty při druhých bohoslužbách byli Sylvie Krobová a Jiří Reidinger.

Příští rok můžeme očekávat jubilejní desátý ročník. Pokud by měl nastavený kurz dále pokračovat, můžeme zřejmě očekávat rozšíření festivalu do jiných urbanistických prostorů, nejen na dvorek, zahradu nebo do sklepení. Možná dvorek vyrazí i do ulic, parků či náměstí.

Starosti o budoucnost však nechme hlavnímu inspirátorovi a organizátorovi, Štěpánu Hájkovi, a věrme, že ho síly ještě rok neopustí a že příští ročník Husovického dvorku bude ještě bohatší, než byl ten letošní.

Michal Hadlač

dětský koutek

Bůh mi dává život věčný - Matouš 20,1-16

Království nebeské je jako vinice. Vinice je veliký lán země, plný jednotlivých vinných rév. Každá réva má kmen, na něm rostou ratolesti a na ratolestech hrozny.

Vinař je člověk, který se stará o vinici. Na vinici je mnoho práce. Vinaři musí pomáhat hodně pomocníkům – dělníkům. Za každou práci dělníci dostávají mzdu. To je odměna za práci. V našem příběhu vinař posílá dělníky na svou vinici ráno, v poledne i večer. Všem slibuje mzdu jeden denár. Když večer vyplácí odměny, ti první dělníci si myslí, že dostanou nejvíc. Pracovali přece celý den! Ale ouha. Vinař dá všem slíbený jeden denár.

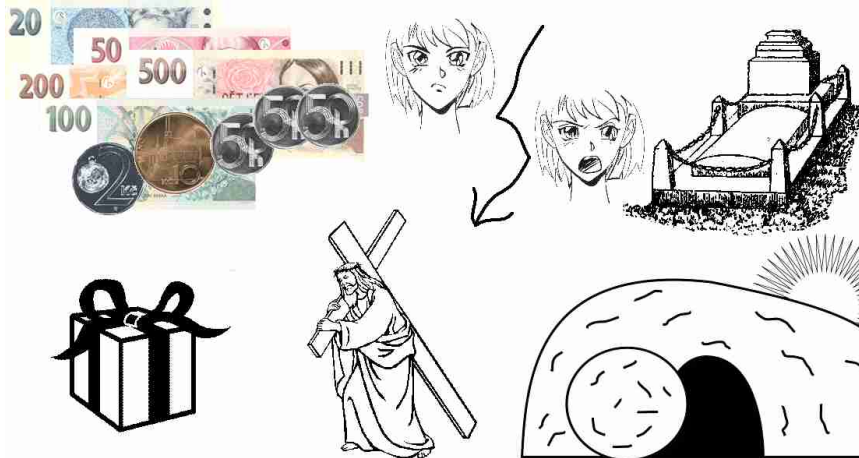
Bůh je jako ten vinař. On nám slibuje odměnu. Dává nám život věčný. U něho to ale není mzda, je to dar. Dar milosti.

Bůh je spravedlivý. Dává nám všem stejně. Ať uvěříme a pracujeme pro jeho království od dětství, nebo jako babičky či dědečkové, dostaneme od něho dar ŽIVOTA VĚČNÉHO. Tento dar nic nestojí, jen ho musíme chtít přijmout!!! A je to ten nejkrásnější a největší dárek, jaký můžeme dostat, vždyť žít navždycky, to je nádhera!!!

Uměli byste odpovědět na to, co je:

- mzda
- hřích
- smrt
- dar
- milost
- život věčný?

V listu Římanům 6,23 je tento verš:

My už ho umíme zпамěti. Co Ty?

Ovečky

ze staršovstva

Brno I

Květnová schůze se konala podle nově navrženého schématu. V první třetině projednáváme věci týkající se celého sboru, v druhé části jednáme v komisích (stavební, finanční, výchovná a křesťanské služby), které připraví konkrétní návrhy a ty pak v závěrečném společném jednání schválíme nebo odmítneme.

Staršovstvo kriticky posoudilo souběh více akcí v neděli 20. dubna a doporučilo napříště podobné akce plánovat odděleně. Spokojenost však vyslovilo s průběhem presbyteriální konference a s kázáním sestry Olgy Navrátilové. Staršovstvo doporučilo bratru faráři neuvádět při křtu dětí povolání rodičů. Bylo schváleno zhotovení prosklené knihovny do haly. Během prázdnin bude vyměněno dřevěné obložení dveří v Červeném kostele. Bude také požádáno o zvýšení elektrického příkonu, které umožní lepší vytápění kostela. Výchovná komise jednala o tématech sborových rozhovorů a přijetí pastoračního pracovníka pro mládež. Finanční komise projednala bez připomínek plnění rozpočtu za první třetinu tohoto roku. Křesťanská služba se soustředila na plánování návštěv. Novým zapisovatelem staršovstva se stal Marek Balaš.

Jiří Gruber

Brno II

Sdělení na začátku není nové, už jsme o tom informovali: Staršovstvo sboru se před časem začalo ohlížet po kazateli, kterého by mohlo doporučit k volbě na místo 2. faráře v Brně II (v létě se nám to místo uprázdní). Dobře a povzbudivě proběhl na květnové schůzi rozhovor s uchazečem o kandidaturu. (Všimli jste si také, kolik je dnes mezi mladými lidmi takových, s nimiž je dobré a povzbudivé setkat se a hovořit?) Setkání s účastí dalších členů sboru (co možná ze všech generací) budou v následujících týdnech pokračovat, nadějeme se nejlepších výsledků. - - Zprávy o hospodaření sboru a připravovaných úpravách ve sborových budovách měly rovněž povzbudivý ráz. Výhled na malování hlavního sálu (kostela) v Blahoslavově domě nabývá konkrétní podobu: v létě nás to čeká. - - Na konci května nás navštíví hosté z Holandska, přátelé z reformované církve v Apeldoornu. Prý se k nám už těší, a náš sbor se těší na jejich příjezd a pobyt v Brně.

Jaroslav Vítek

Brno – Židenice

Židenické staršovstvo jednalo na své schůzi 14. května znovu o opravách modlitebny a konstatovalo, že probíhají pomaleji, než se předpokládalo, že je však předpoklad k jejich zdárnému a poměrně již brzkému dokončení. V souvislosti s tím uvažovalo také o finanční situaci sboru. - Presbyteri hodnotili průběh bohoslužeb v den nanebevstoupení Páně, které byly letos dobře navštíveny a jež důkladně a vynalézavě připravil br. farář spolu se skupinou mládeže. Vzpomněli 85. narozenin dlouholetého bývalého kurátora sboru br. Milana Galluse, jehož při této příležitosti zástupci staršovstva navštívili (zprávu přinese další číslo Setkávání).

Jana Nechutová

---

modlitba

Bože,
před počátkem všeho jsi nás miloval velikou láskou
a vyhlížel jsi nás, těšil se, až budeme mezi tvými tvory.
Až dosud jsi byl s námi, ať už přicházelo cokoli.
Buď s námi ještě, Bože, navrať se k nám
- trpělivě, jako jsi to činil až podnes.
Vyhledej nás ještě svým slovem, Bože
- přívětivě nám prokaž svou moc a moudrost,
dovol nám tě zaslechnout, a neděsit se.
Otevírej nám zrak pro tvou dobrotu a moudrost.
Když doléhá tíseň, povzbuzuj k radosti před tebou.
Když doléhá tíha každodennosti,
povzbuď k důvěře, že nás předchází tvá věrnost
a doprovází tvé smilování, jak jsi ustanovil:
doprovází nás v našem čase
i za jeho hranicí – až do tvé věčnosti
skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen

Jaroslav Vítek

Obrázek na obálce je převzat k knihy Čtení z Bible, ilustrace Václav Sokol

---

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník VIII. Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Spolupracovali: Marek Baláš, Věra Dadáková, Hana Dvořáková, Jan Franců, Ladislav Hájek, Jiří Malý, Ludmila Marková, Marie Melicharová, Ctirad Novák, Jana Slámová, Dagmar Stejskalová, Blahoslav Šimek a další. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Vychází 10× ročně. Doporučená cena jednotlivého čísla 10 Kč.

Adresa sboru ČCE Brno I: Opletalova 6, 602 00 Brno, tel. 542 211 453,
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://brno1.evangnet.cz>

Adresa sboru ČCE Brno II: Lidická 79, 602 00 Brno, tel. 541 212 469,
email: evsboii@iol.cz, <http://brno-ii.evangnet.cz>
